

Eerste lezing: Jesaja 52, 7-10
Evangelie: Johannes 1, 1-14
Datum: 25 december 2024
Overweging door: Jeroen Cornelissen

Toverdrank

1. Inleiding:

- a. Waar zijn we hier samen mee bezig? Wat vieren we eigenlijk met elkaar met Kerstmis? 'Vrede zal komen!' Of zoals Jesaja profeteert: *Hoe welkom is de vreugdebode die over de bergen komt aangesneld, die vrede aankondigt en goed nieuws brengt, die redding aankondigt en tegen Sion zegt: 'Je God is koning!'* en verderop: *De HEER ontbloot zijn heilige arm ten overstaan van alle volken, en de einden der aarde zien hoe onze God redding brengt.*
- b. Maar hoe is onze realiteit? Trouw kopte op 18 december: 'Sinds WOII waren er niet meer zoveel conflicten als nu.' En wij halen het in ons hoofd om als thema voor deze tijd te kiezen voor 'Vrede zal komen!'. Met een uitroepeten.
- c. Alleen in een stripverhaal lukt het je om deze uitersten bij elkaar te brengen, want in een stripverhaal kun je werkelijk alles laten gebeuren.

2. Uitpakken:

- a. Over strips gesproken: wie kent Sigmund niet, de strip van Peter de Wit in de Volkskrant. Sigmund is een psychiater met een piratenlapje. De conversatie in de strip gaat als volgt (4 plaatjes):
 - i. Sigmund kijkt naar de hemel en roept vertwijfelt: 'Heer, de wereld die u heeft geschapen, is in een diepe crisis. Doe iets.'
 - ii. Reactie uit de hemel: 'Sorry vriend, ik besta niet echt, jullie hebben mij verzonnen, weet je nog?'
 - iii. Sigmund mompelt: 'Shit, ja. Hm.'
 - iv. Sigmund kijkt naar de hemel en roept vertwijfelt: 'Al, de wereld is in een diepe crisis. Doe iets.' [AI = Artificial Intelligence, Kunstmatige Intelligentie]
- b. Een andere strip: Asterix en Obelix, Galiërs in een Bretons dorpje dat standhoudt tegen de Romeinen door een toverdrank die alle dorpsbewoners reuze sterk maakt. Ergens heeft dit verhaal een historische grond, en de rest is een stapel stripboeken; tussen de 350 en 400 miljoen.
- c. En dan deze strip: een vrouw, zwanger van de Heilige geest omdat ze niet getrouwd is, bevalt van een bijzonder kind. Achteraf gezien. Het geboortjaar van dit kind is 4 vóór Christus, of 6 jaar na zijn geboorte – we weten het niet precies. Net als bij Asterix en Obelix is dit verhaal gebaseerd op enkele feiten, en voor de rest zou je er ook een stripverhaal van kunnen maken.

3. Uitwerken en boodschap:

Gemeenschap De Hooge Berkt

- a. Waarom moest ik bij het lezen van de lezingen in eerste instantie denken aan Asterix en Obelix? Die twee strijders kwamen bij mij op toen we in de voorbereiding op deze viering de actualiteit aan het verzamelen waren: Rutte, als chef van de NAVO, die ons voorbereid op een nieuwe oorlog / de opwarming van de aarde die maar doorgaat / en al die andere negatieve verhalen en feiten die bij ons het beeld oproepen van het zwarte gat in de icoon van onze kerstkaart. En tegelijkertijd is het feest, en willen we deze geboorte, midden in dat zwarte gat, uitbundig vieren: het licht (dat iedere mens verlicht) is in ons midden gekomen. En ik vroeg me af: als dat zwarte gat de Romeinen zijn, want is dan onze toverdrank? Wat zijn de ingrediënten van *jouw* toverdrank?
- b. Toen viel mijn oog op de strip van Sigmund. Een moderne mens gelooft niet meer in een God (man of vrouw) in de hemel. Wij hebben onszelf en ons eigen kunnen centraal gesteld, en daarbij vertrouwen we meer en meer op technologie. En dat is niet geheel zonder reden, want m.b.v. technologie produceren steeds minder boeren voedsel voor steeds meer mensen, en hebben we steeds minder fabrieksarbeiders nodig voor het maken van onze auto's, tandpasta en dakpannen. Ook lukt het ons hierdoor minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen, wat weer goed is voor het milieu en voor een gezonde toekomst voor onze kinderen.
Het nieuwste technologische paradepaardje is AI, Kunstmatige Intelligentie. Dat gaat de vergroening van onze maatschappij een flinke duw in de rug geven, gaat voor meer voedsel en voor meer vrije tijd zorgen. Het is nog maar een kwestie van tijd, en dan worden werkelijk alle problemen opgelost. Eén van de apostelen van dit geloof wordt een belangrijke adviseur van de nieuwe president van de Verenigde Staten van Amerika.
- c. Wat is dan *mijn* toverdrank? Welke ingrediënten heb *ik* nodig om de Romeinen en het zwarte gat te verslaan? Technologie is er zeker één van. Maar het hoofdingrediënt voor mij is dit: dat we omzien naar elkaar, dat gemeenschap belangrijk is dan persoonlijke winst. Dat ik mijn geluk afhankelijk maak van die van jou.

4. Slot:

- a. In de strip van Asterix en Obelix worden de Romeinen niet verslagen, tenminste niet door de moedige strijders uit het Gallische dorpje. En dat komt niet alleen doordat er zonder Romeinen geen nieuwe strip gemaakt kan worden. Dat komt ook doordat er altijd Romeinen en een zwart gat zullen zijn.
- b. En zo zijn we weer terug bij het Kerstverhaal. Het doet er niet toe of dat verhaal historisch geverifieerd is en in welk jaar het geplaatst moet worden. Waar het om gaat is dat er een man geboren is die tegen de heersende tijd van toen én van nu heeft laten zien dat omzien naar elkaar in onze maatschappij mogelijk is:
Dat een maatschappij die niet geregeerd wordt door een meer-meer-meer

Gemeenschap De Hooge Berkt

economie mogelijk is. Dat een samenleving zonder de macht van de sterksten mogelijk is; waarbij de kennis van nieuwe technologieën zoals AI niet in de handen van een klein groepje eigenaren blijft, maar gedeeld wordt. Dat een wereld zonder vluchtelingen mogelijk is. Dat anderen behandelen zoals je zelf door hen behandeld wilt worden mogelijk is. (Gulden regel) Dat een rechtvaardige samenleving mogelijk is.

- c. Dat vrede mogelijk is.

Een zalig Kerstfeest